

PREOTULU ROMANU.

DIARIU BASERICESCU

SCOLASTICU si LITERARIU.

*Buzele preotului voru pazi sciinti'a si lege voru
cercá din gur'a lui. Malach'ia c. II. v. 7.*

Nr. VI.

16 MARTIE.

An. XI. 1885.

Predice pre ss. Parasemi — Postulu mare

De

JOANU BOROSIU, parochu si asses. consist.

IV. Dominec'a III. a Sântului Postu.

„Ce va folosi omului de ar'
dobândi lumea tóta si-si va
pierde sufletulu seu?“

Marcu VIII, 36.

In dominec'a trecuta facîndu-ve cunoscutu reutatea pe-
catului, intru-cátu acel'a este lapedarea si calcarea legei lui
Domnedieu, nemultiamire, impietate si rescóla asupr'a voiei
domnedieesci, nu numai ci deodata si urgisirea sufletului
nostru, — continuându adi conversarea nóstra crestinésca
ve rogu Iub. Credintiosi! de veniti cá se consideramu si se
cunóschemu si urmarile cele triste si periculóse ale pe-
catului.

Cine ne va indreptá inse pre calea cunoscintei acelu-
rumári triste? — cine ne va aretá modulu de a cuprinde
periclele sufletesci, ce isvorescu din reutatea pe-
catelu? si cum vomu poteá noi petrunde sí cuprinde cu sufletulu
nostru urmarile, cele reutatióse ale pe-
catului? Cum?

Urmariti ve rogu viéti'a s. baserice desfasiurate nóue
chiar' in sant'a dí de adi, petrundeti cu cugetulu animei
vóstre in spiritulu asiedimentulu ei celu santu ronduitu
pre acésta domineca, — si fora indoiéla ve-ti aflá, si cá in
simbolu ve-ti cunósce urmarile cele rele ale pe-
catului!

Priviti in giurulu vostru, si óre nu vi se pare vóue a
vedé cev'a schimbare in cultulu, in viéti'a baserice? Cautati
in midiloculu s. baserice, aci este espusa adi crucea Dom-
nului, lemnulu rescumperarei nóstre din pe-
cate. Si éta ace'a

ne aduce a minte de-o parte paradisulu, éra de alta parte muntele Golgotei! Paradisulu cà prin pecatulu lemnului s'a înaltiatu edenulu, si si s'a adusu mórtea pre pamêntu, éra muntele Golgotei, — cà reutatea si urmarile cele rele ale pecatului, de dupa voi'a si svatulu celu domnedieescu a poftitu, cá insusi Fíiulu lui Domnedieu se sufere mórtea crucei, si cá „unu Archiereu mare carele a strabatutu ceriurile,“ (Evr. IV, 14) se aduca jertf'a crucei pentru pecatele omenimei.

Se punemu dara si noi Iub. Credintiosi! inaintea sufletului nostru crucea Domnului prin care „s'a perditu blasphemulu pecatului si s'a inghitîtu puterea mortiei.“ (Stichir'a 3. Dom. III. Ins.) si dintr'ens'a se cunóschemu:

Urmarele cele stricatióse ale pecatului.

„Necasu si imbuldiéla preste totu sufletulu omului facatoriu de reu.“¹⁾ Cu aceste cuvinte descopera s. Apostolu Paulu starea cea ticalósa a pecatosului si urmarile cele rele ale pecatului care mai ântâiu si preste totu se aréta in sufletulu celui facatoriu de reu.

Si óre unde se cautamu, si se aflamu urmarile cele de-ântâia ale pecatului, decâtu in insasi natur'a respective in sufletulu omenescu? Pentru-cà precum pecatulu mai ântâiu s'a conceputu in sêmtîrile sufletului, — si s'a comis cu consêmtîrea acelu'a: asia se cuvine si e cu dreptate cá si urmarile cele rele ale pecatului mai ântâiu se se arete in sufletu.

Cine dintre noi, calcându vre-odata mandatele Domnului, nu a sêmtitu numai decâtu urmarile pecatului in sufletulu seu? Cu adevératu! Scobóre-se numai pecatosulu in internulu ânimei s'ale, si conscienti'a de locu 'lu va vedí de pecatulu seu. — La sufletulu celu pecatosu se potu referí cuventele Profetului Ieremi'a carele díce, cá „vicieni'a t'a te va certá si reutatea t'a te va mustrá, vedi dara si cunósce cà amaru e tîe a me parasí pre mene.“²⁾

Asiadara cea d'ântâia urmare a pecatului este Iub. Credintiosi! neliniscea conscientiei, a sufletului.

¹⁾ Rom. II. 9. ²⁾ Ier. II, 19.

E dreptu, că pecatosulu orbitu de placerile ce i-le intende pecatulu, in momentul pecatuirii nu sêmte turburarea sêm-timenteloru si dorerile âniei, nu nelinisea si muscarea conscientiei. O! dar' de locu dupa comiterea pecatului se scóla vócea conscientiei, si cu o putere neresistibila pasiesce asupr'a omului cá acuatoriu, cá martoru si judecatoriu fap-teloru s'ale celoru rele.¹⁾ Si óre unde trebue mai mare do-rere, ce póte se fia mai amara pedépsa decâtu, mustrarea si nelinisea conscientiei urmata pecatului?

In façi'a conscientiei s'ale inzadaru va dîce pecatosulu, „pecatuitu-am, si ce intristare 'mi va fi mie?“ inzedaru! pentru-câ ai facutu vre-unu pecatu ai calcatu mandatú Domnului, ai spurcatu curati'a trupului prin desfranare ori alta nelegiuire, — ai facutu strêmbetate, ai calumniatu, te-ai trufitu ori ai vatematu cu insielatiune dreptulu deaprópelui teu, cu unu cuventu te-ai sculatu asupr'a legiloru divine, cu perderea curatiiei sufletului teu, ti-ai perdutu numai decâtu pacea si linisea cunoscintiei t'ale, — pecatulu necontentitu 'ti dîce: Tu pecatosule! si fora voia si de rusine fugi de societati oneste si morale, — cerci a incungiurá pre acei'a, dela carii credi a primí dojéna ori svatuiri de mustrare si de indreptare si pre nabusirea mustrarei conscientiei cauti senguratatea séu mai adese-ori chiar' societatile celoru fora-de-lege.

Datinele pecatosului, dîce s. Ioanu gura-de-auru suntu că tóte le suspiciónédia, de tóte inca si de umbr'a s'a se teme, si fiindu in senguratate sgomotulu celu mai micu 'lu infricosiédia, si in toti ómenii crede a vedé pre acuatoriu si veditoriu fapteloru s'ale celoru rele.

Adeveratu dîce dreptu ace'a si Intieleptulu că „fuge necredintiosulu negonindu-lu neme.²⁾ Unde fugi inse o peca-tosule!? cu tine porti pecatulu si impreuna cu elu si con-scienti'a care fora martori te vinde, fora acusare te con-démna.

Fia care pecatosu Iub. Credintiosi! póte se eschiamé cu psalmistulu că „Unde voiú fugí dela façi'a t'a Dómne? de me voiú suí la ceriu tu acolo esci, de me voiú pogorí in

¹⁾ S. Chrys. Hom. XXIV. de pecc. et Confess. ²⁾ Esempl. 28. 1.

iadu, de faia esci, si de am dîsu c intunereculu me va acoperi, nóptea e luminarie intru desfatara mea¹⁾.

Si re nu e asia? Spuneti-mi cine a marturisu de pecatulu protoparintiloru in paradisu? si ta ei totusi recunoscndu rusinea golitiunei loru se ascundu de fai'a Domnului si se temu de cuventulu Lui. Ori cine l'a vediatu pre Cainu candu a ucisu pre fratele seu Abelu, si ta intru mustrarea consciintiei nga inaintea Domnului a nu scie de frate-seu — si fuge alungndu-se de reutatea pecatului seu.

Nu are pace, neci póte av pecatosulu linisce sufletésca, — nu Iub. Credintiosi! pentruc precum dce s. parinte Augustinu „Asia ai lasatu tu o Dmne! si e cu dreptate c fia care fapta pecatsa sie-si se fia de pedépsa si de spaima.“

Unulu fiesce care, celu ce prin pecatu a perdutu curati'a sufletului seu necontentitu póte se marturisesca cu psalmistulu, că „nu este pace intru sele mele de catra fai'a pecatelor mele.... care că o sarcina grea s'au igreunatu preste mine.“²⁾ „Vermele — pecatosiloru — nu mre si foculu loru nu se stinge,“³⁾ pna ce nu se impaca cu Domnedieu prin intrcere.

O alta urmare si mai trista a pecatului este perderea curati'e sufletesci, lapedarea din grati'a si din bunatati'e cele ceresci. Chipulu si asemenarea lui Domnedieu o portamu intru noi, — prin darulu s. botezu ne-am facutu partasi bunatati'loru celoru neperitorie, ne-am aflatu a fire demni c fii lui Domnedieu se ne numimu si mosteni imperatiei lui se fimu, — trupulu nostru s'a facutu baserica Spiritului santu si locuinti'a lui Domnedieu.

Si ta prin pecatu spurcndu icn'a marirei lui Domnedieu cea dintru noi, — am perdutu darulu si bunaplacearea cea domnedieésca, — ne-am facutu inimici si straini inaintea lui Domnedieu Prin pecatu am contrasu intunecarea mintiei, inpetrirea animei si debilitarea facultatiloru nóstre sufletesci, — ne-am facutu orbi sufletesc si sclavii pecatului.

La cei pecatosi se potu aplică cuventele Profetului Ieremia că cu adevveratu „pentru pecatele nóstre a intorsu

¹⁾ Ps. 128, 6—10. ²⁾ Ps. 37 3—5. ³⁾ Marcu IX, 34.

Domnedieu faci'a s'a dela noi cá se nu se indure spre noi.“¹⁾
„Celu dreptu — dîce s. Augustinu de va si portá lantiurile sclaviei, e totusi liberu, — dar' celu fora-de-lege de va si siedé pre tronu, va remané totu sclavu, portându totu atâte lantiuri, — câte fora-de-legi a comisu.“²⁾

Pre langa aceste Iub. Credintiosi! urmarea cea trista a pecatului se aréta nu numai intru noi, ci ace'a trece din generatiune in generatiune, — isvorulu celoru mai multe reutati si nefericiri din lume asia la senguratici câtu si la natiuni este se cautamu in pecate din care acele isvorescu, in câtu in veci drepte voru remané cuventele s. Apostolu cá „tóta calcarea de porunca si neascultare a luatú drépta resplatare.“³⁾

Mîi si mîi de esemple din viéti'a omenimei o intarescu acést'a.

Spre esemplu, prin ce s'a nimicitu buna starea a mai multoru familie, prin ce s'a innecatu in datorii si a contrasu seraci'a cea mai rusinósa? prin ce? prin lacomi'a cea urgisita, prin betî'a cea rnsinósa, prin pecate. Cine si ce a rapitu frumseti'a si vivacitatea cea fetioréscă, cine si prin ce s'a luatú poterea si onórea barbatéscă a mai multoru june si fetióre? Cine si prin ce? decâtu prin desfraulu celu peccatosu, prin desmerdări fora de mesura in placerile patimeloru trupesci si sufletesci.

Pecatulu e acelu reu, urmarile carui'a ne despoia de avere, de sanetate, de indestulare, — de onóre, de pace si linisce sufletéscă.

Ori nu a-ti auditu credintiosiloru! nu a-ti privitu póte chiar' cu ochii vostrii cá cum s'a resipitu averile pre nedreptu cascigate, pentru-cá blastemulu celoru despoiatu a atrasu isbénd'a Domnului. Séu cum cugetati ca cei ce ve facu vóue nedreptate, ve asuprescu si ve despoia de drepturile vóstre cele sacre, nu-si voru luá resplat'a cuvenita? Ba e, càci Domnedieu uresce nedreptatea si fora-de-legea, care nu va dá in vécu clatire dreptului ci va face drépta judecata seracului si avutului. Aduceti-ve aminte toti cei

¹⁾ 58, 2. ²⁾ in epist. ad. Rom. ³⁾ Eyr. II, 2.

ce uriti calea Domnului că „infricosiatu este a cadé in mâ-
nile Domnedieului celui vfiu.“¹⁾

Sórtea popóraloru asemenea ne servesce de esemplu
chiar' despre urmarile cele stricatióse ale pecatului, — pentrucă
„dreptatea innaltia popórale éra pecatele inpučinédia semen-
tiele.“²⁾

In urma Iub. Credintiosi! aduceti-ve aminte de sanc-
tiunea legeri, — de pedéps'a dictata de cătra Domnedieu fa-
çia de cei pecatosi. Sciti că ceriulu s'a turburatu, si ân-
gerii cei trufasi s'a lapedatu afara, — pentru pecatulu lem-
nului s'au scosu protoparintii din raiu, si óre alt'cum se se
intemple acelor'a, cari cunoscându ce este voi'a Domnului,
totusiu indresnescu a manιά pre Domnedieu? — ori nu
scimu că Domnediu uresce pre cei pecatosi si celoru necre-
dintiosi va resplatí isbenda. Ascultati toti cei ce a-ti peca-
tuitu că de nu ve ve-ti întórce si asupr'a capului vostru
voru resună cuventele cele infricosiate ale Domnului „Du-
ceti-ve dela mine blastematíloru in foculu celu de veci.“
(Math. 25, 41.)

Se cunósceti dara crestiniloru! reutatea si urmarile cele
periculóse ale pecatului si incetati a mai adauge alta fora-
de-lege. „Fugiti de pecatu cá de faci'a sierpelui că de ve ve-ti
apropiá de elu, ve va muscă,“³⁾ Intru tóte lucrurile vóstre
se ve aduceti aminte de cuventele s. Apostolu Paulu că
„plat'a pecatului este mórtea, éra darulu lui Domnedieu vié-
ti'a vecinica intru Christosu Isusu Domnulu nostru.“⁴⁾
Aminu.

V. Dominec'a IV. a Santului Postu.

„Éra tatalu pruncului in-
data strigându cu lacrima a
dîsu: credu Dómne ajuta ne-
credentiei mele.“

Evageli'a dîlei.

Precum a-ti audítu din s. evangelia a dîlei de astadi,
sant'a baserica ve propune istoriculu insanatosiarei miracu-

¹⁾ Evr. X, 31. ²⁾ Esemple XII, 34. ³⁾ Int. Siracu XXI, 1—5.
⁴⁾ Rom. VI. 23.

lósce a unui pruncu cu spiritiu mutu, — care unde 'lu apucá 'lu sdrobeá, încátu acelu pruncu in urmarea bólei s'ale face spume si se uscá.

Starea cea nefericita a acestui pruncu cu spiritiu mutu, este, Iub. Credintiosi! icón'a starei cei ticalósce a sufletului peatosu, — ace'a e numai chipulu sórtei celei triste si parasite a celui ce s'a departatu de cátra legea Domnului si prin pecate s'a facutu partasi reutatei diavolului, — a facutu legatura cu mórtea cea sufletésca.

Insusîrile morbului trupescu a pruncului cu spiritiu mutu pre deplinu ne vedescu insusirile, séu mai bine urmarile cele rele ale peatului. Pentru-cá precum ve-am aretatu in cuventarea mea din Dominec'a trecuta, peatulu ,causédia neliniscea, sdrobire sufletésca, — orbirea mintiei, debilitarea poteriloru sufletesci. — foradelegile aducu cu sene perderea darului domnediescu, si in urmarea acelei'a incetarea si uscarea eserciarei fapteloru bune, — si mai in urma mórte sufletésca.

Intórceti inse Iub. Credintiosi! cealalta parte a icónei, — a starei celei nefericite a pruncului cu spiritiu mutu, — si priviti intrêns'a imprimare semnele indurarei celei nemesurate a Mantuitorului. Considerati ve rogu! si ve investati a cunósce bunatatea cea neasemenata a Rescumperatorului, carui'a fiindu-i mila de starea cea amara a celui cu spiritiu mutu care mai cu séma privindu si cunoscându doreea interna. credinti'a si increderea parintelui acelu pruncu, cá resplata lacremiloru si suspinuriloru acelu, — a departatu din pruncu spiritulu celu mutu, l'a apucatu de mâna si l'a radicatu.

Ast'feliu se aréta Mantuitorulu Iub. Crestini! si făcia de noi peatosii: „Elu nu voiesce mórtea peatosiloru, ci cá se se întórca si se fia víi.“¹⁾

Penitentia si întórcere ascépta Domnedieu dela cei insarcinati cu nepotintia sufletésca, — si atunci e gat'a a-le impartasî insanatosiarea spre viéti'a de veci.

Veniti dreptu ace'a Credintiosiloru cá dupa cunósccrea reutatei si urmariloru peatului in conversarea nóstra de adi se cunósccemu:

¹⁾ Ezech. 33. 11.

Necesitatea si folosulu penitentiei.

„Adame unde esci? (Esire (III, 9.) Ast'felu a resunatu cuventulu Domnului in raiu dupa comiterea pecatului stramosiescu. Ce mesura a judecatei si a indurarei divine se cuprindu in supradîsele cuvente? Abia se trufisa omulu contra creatoriului seu, abia se lapedase de legea Lui, — si éta Domnedieu nu-lu paraseste, nu credintiosiloru! ci 'lu cercetédia cá cu judecat'a cea drépta se-lu chiamo se-lu întórca la sene pentru-cá precum dîce unu s. parinte, cuventele: „Adame unde esci“ este chiamarea protoparintiloru la penitentia.

Asemene lui Adamu si noi Iub. Crestini am fostu primiti in darulu lui Domnedieu, facîndu-ne in bai'a nascerei a dou'a, in s. botezu, fii si mosteni lui Domnedieu.

O dar' unde am ajunsu! Intru sumeti'a animei nóstre am calcatu mandatele Domnului, ne-am lapedatu dela legea Lui, si intru neliniscea sufletului nostru de multe ori cu adeveratu am poté strigá cu Profetulu cá „Insielatiunile nóstre si fora-de-legile nóstre preste noi suntu, si intru ele noi ne topimu, si cum vomu trái?“ ¹⁾ Cercîndu starea nóstra cea pecatósá asemenea s. Andreiu am poté se ne intrebamu cá „de unde vomu incepe a deplânge faptele vietiei nóstre ticalóse si care incepere vomu se punemu tanquirei nóstre?“

Care incepere? éta ne spune s. baserica cându dîce „Vino suflete impreuna cu trupulu de te marturisesce, paraseste dobitoci'a de mai 'nainte si du lui Domnedieu lacreme de penitentia.“ ²⁾ Lacreme de penitentia, suspinuri de întórcere se ceru dela noi Iub. Credintiosi! de voímu cá se ne impacamu cu Domnedieu, — de dorímu reprimíre in darulu celu domnedieescu, pentru-cá de nu ne vomu întórce toti asemene vomu perí.

Trebue se ve aduceti aminte totu-de-a-un'a Crestiniloru! cá voi'a lui Domnedieu este sântîrea si mantuirea nóstra, — „Domnedieu a tramesu pre Fíiulu seu in lume, nu cá se judece lumea, ci cá se-o mantuiésca prin elu.“ ³⁾

¹⁾ Ezech. 33, 10. ²⁾ Canonulu lui Andreiu. ³⁾ Ioanu III, 16.

Intórcere si penitencia cere Domnedieu dela cei peccatosi pentru-cà Elu ne-a incredintiatu cà „nu voiesce cá cineva se péra, ci cá toti se faca penitencia.“¹⁾

Tradatu-ne-am mortiei sufletesci prin peccate, — cu lacreme se ne intórcemu la Christosu cerendu se ajute necredintiei nóstre. Am cadiutu si fora-de-lege am facutu se ne scolamu si cu leaculu cerescu alu penitentiei se ne curatímu, pentru-cà de „ne vomu intórce noi la Domnedieu si Elu se va intórce la noi.“²⁾

Me ve-ti intrebá credintiosiloru! cà ce e ace'a penitencia — si in ce stà intórcerea? Poterea penitentiei, bunatatea intórcerei e cu multu mai mare si innalta, decâtu se-o potu cu indestulu talcuí. Ascultati dreptu ace'a pre s. Parinte Ioanu gura-de-auru se ve spuna ce e penitenti'a? „Penitenti'a — intórcerea — este leaculu fora-de-legiloru, sfêrsírea reutatíloru, versarea lacrimeloru, — credenti'a in Domnedieu. arm'a contr'a diavolului, speranti'a mantuirei si resipirea desperarei.“³⁾ Ace'a nu respinge pre celu desfránatu, nu pre celu desperatu, — nu uresce pre celu betívu, insielatoriu resipitoriu si facatoriu de rele, nu alunga pre celu sumetiu, hulatoriu si reutatiosu, — nu — ci tóte le inviédia stergându fora-de-legile.

Éta acést'a e penitencia in acést'a stà poterea si bunatatea ei, — si óre se nu o imbraçiosamu cu umilintia, se nu o eserciamu cu caldur'a ânimei, — se nu recunóscemu necesitatea ei, — se nu pretiuimu dupa cuvenintia folosulu ei? Ba e Crestiniloru! Se deplângemu peccatele nóstre facute si se incungiuramu cele ce suntu de deplânsu.“ (s. Aug.)

Esti peccatosu, mergi si dî cu Davidu „peccatutu-a ,“ — tóta díu'a ai peccatutu — díce s. Chrysostomu — in tóta viéti'a t'a ai facutu fora-de-lege, lucrédia penitencia si te vei mantuí, — si desî peccatele t'ale suntu mari se-ti aduci a minte, cà nu e Domnedieu cá omulu, ci cu indurare va iertá celoru ce-lu iubescu si facu preceptele lui.“

Nemene inse dintre voi se nu cugete cà penitenti'a e numai unu actu, o formalitate esterna, si ar' stá numai in

¹⁾ II. Petru III, 9. ²⁾ Zach. I. 3. ³⁾ Homo 8. de penit.

sengur'a cugetare, ori propusu alu animei spre întórcere, nu, ci ea mai multu este si trebue se ste in actulu internu constantu alu ânimei descoperitu si comprobatu, in fapte contrarie pecatului. Séu cu alte cuvente, penitenti'a trebue se consteie intr'o judecata drépta, sincera si neschimbata asupr'a vietiei nóstre morale, cuprindendu in sene deodata si unu indreptariu de imbunatatíre pentru venitoriu.

Cum se intielegemu insē acést'a? Éta asia.

Noi cându am pecatuitu, cu noi si intru noi insîne am tienutu o judecata. — am cunoscutu adeca càile dreptatei si ale reului, si totusi dandu dreptu patimeloru reutatei, noi am edisu cãlcarea legeri. Acum'a Credintiosiloru! cându e vorba despre reinnoirea spirituala, de impacare cu Domnedieu, e de lipsa cá pecatosulu érase se radice in sufletulu seu unu scaunu de judecata si se-si dîca siesi „dã séma negutiatoriei t'ale“ pre sene senguru se se citedie inaintea scaunului judecatei conscientiei pre sene senguru se se acuse de reutatea pecatelor si ast'feliu amesuratu dreptatei vetemate se edica sententi'a de vinovatu asupr'a s'a. Pentru-cã „celu fora-de-lege, numai atunci va fi víiu cu ânim'a cându se va întórce dela pecatele s'ale si va face judecata si dreptate.“¹⁾

Judecata si dreptate are se faca fia-care pecatosu asupr'a vietiei s'ale, adeca déca pecatuindu a imbraçiosiatu reulu in contra santiei legeri Domnului, acum'a facîndu penitentia, in sene insîne se condamnare reulu, — a fostu trufasiu, acum'a se se infrânga in ânima cu umilintia, — a pretiuitu pecatuindu mai multu placerile patimeloru trupesci, — intorcându-se se suffóce acele patime rele, si se se inavutiésca in vêrtuti.

Cá se fimu víi cu sufletulu si se nu perimu intru fora-de-legile nóstre, — e de lipsa si e de folosu cá se facemu o atare penitentia in câtu cugetulu se fia caitoriulu, conscientia cá martore, éra temerea de Domnedieu, judecatoriu, — e de lipsa cá „judecat'a cea dintru noi se suplinésca judecat'a ce ne ascépta inaintea feçiei Domnului.“²⁾

¹⁾ Ezech. 18, 27. ²⁾ S. Aug. sermo 351, 7.

Pentru-cà de nu vomu face cu noi însine dreptate, — ne vomu osândi, ce'a-ce preafrumosu o marturisesce s. Apostolu Paulu cându dîce: „Cà de ne-am fî judecatu pre noi senguri, nu ne-am fî osênditu.“¹⁾

Se recunósceti dara o crestiniloru ticalosi'a vietiei vóstre pecatóse, si se nu întârdiati in aceste dîle sacre ale infrânarei a ve întorce la Domnulu Domnedieulu nostru. — Parasiti caile vóstre cele fora de róde ale spiritului, si asemene omului din s. evangelia de adi se scapati sub indurarea lui Domnedieu. Ingenunchiati cu infrânare in ânim'a vóstra si cu lacrimi de penitentia se cereti indurarea lui Domnedieu, cà dupa cuventulu Domnului tóte se potu cre-dintiosului.

Lasati a petrunde in sufletulu vostru bunatatea si mare folosinti'a a penitentiei, care e in stare se stînga si foculu gehenei (S. Chrisost. sermo de Lazaro), — deóra-ce lucrandu cu penitentia, Christosu Mantuatoriulu si pre voi ve va apucá si ve va redicá din fora-de-legile vóstre, facundu-ve partasi bunatatîloru celoru vecinice. Aminu.

VI. Dominec'a V. a Santului Postu.

„Fîlu omenescu nu a venitu cá se-î servésca lui, ci cá se servésca elu, si se-si deie sufletulu seu rescumperare pentru multi.“

(Marcu X, 45.)

Dîle de postu, dîle de infrânare si de întórcere suntu cele ce acum'a le petrecemu, si éta aceste dîle de mantuire dejá se apropie spre deplinire. Acést'a ne marturisesce si ne vestesce s. baseric'a atâtu in Apostolulu câtu si in s. evangelia a dîlei de adi.

Ori nu a-ti audîtu, cà baseric'a cu cuventulu s. apostolu ne face atentu la sacrificiulu celu eternu alu legi noue, cându Christosu Archiereulu bunatatîloru celoru venitorie prin sângele seu intrându odata intru cele sante a aflatu si a adusu rescumperare vecinica? Nu a-ti preceptu,

²⁾ 1. Cor. XI, 31.

cà insusi Mantuitoriulu ne anuntia prin si evangelia apropiarea patimeloru s'ale, cà-si va pune sufletulu seu rescumperare pentru multi?

Se apropia cu adeveratu tempulu reinnoirei memoriei patimeloru celoru mantuitorie.

O! dar' óre nisuitu-ne-am si noi in aceste dñle se cascigamu curatía sufletésca spre dobândirea vietiei de veci? Óre aretatu-am in dñlele aceste ale întórcerei semnele penitentiei adeverate spre intempinarea nepatata a inviarei Mantuitoriului?

Fericiti suntu cu adeveratu acei'a carii bine a folositu aceste dñle ale mantuirei, facñdu penitentiea, càci calea vietiei o a aflu.

Dorindu cá si voi Credintiosiloru! se umblati pre calea acést'a a vietiei si se fiti partasi imperatiei lui Domnedieu, — acumu dupace in Dominec'a trecuta v'asi fi aretatu necesitatea si folosulu, puterea si bunatatea penitentiei si am fi cunoscutu si natur'a penitentiei: Ve rogu Iub. Credintiosi cá si in sant'a dñ de astadi se-mi urmati cu bunavointi'a crestinesca, pâna ce cu ajutoriulu Spiritului santu ve-asiu aretá si ve-asiu invetiá despre:

„Insusirile penitentiei adeverate.“

S. Ioanu botezatoriulu carele venindu din pustia cu aceste cuvente a introdusu predicarea s'a „Intórceti-ve cà s'a apropiatu imperati'a ceriuriloru,“ nu s'a indestulitu numai cu atât'a, ci càtra multîmea fariseiloru si saducheiloru dîse: „faceti fructe demne de penitentie.“¹⁾

Fructe vrednice de penitentiea se ceru si dela noi Credintiosiloru, de voîmu cá se fimu partasi bunatãiloru Inviarei Domnului. Spre mantuire nu e destulu numai o întórcere farizaica, esterna, — neci numai o penitentiea simulata, — o nu, ci se recere cá penitenti'a, cá întórcerea nóstra se fia interna si esterna, se recere cá se fia provediuta cu tóte acele insusiri ce suntu accomodate si demne spre stricarea imperatiei pecatului intru noi si spre restituirea sufletului nostru in grati'a cea domnedieésca.

¹⁾ Mat. III, 8.

Si care sunt aceste insusîri, aceste fructe demne ale penitentiei? s'eu cu alte cuvente, cum trebuie se fia prevediuta penitenti'a n'ost'ra c'á se fia bineplacuta Domnului si apta spre impartasîrea darului de iertare si impecare cu Domnedieu.

Inceputulu si temeiu lu penitentiei sincere si adeverate este esaminarea, cercarea s'eu ispitirea conscientiei. Pecatosulu inainte de t'ote trebuie se se int'orca intru sene si se se intrebe ore ce va fi din mine, decumva nu voiu incet'á a pecatui? — elu trebuie se se opr'esca pre calea reutatiei s'ale si privindu la faptele cele rele ale vietiei petrecute, se se cerce pre sene: ore cum a traitu, — se se intrebe pre sene singuru ore pot'e va se aiba vieti'a s'a peat'osa capetu bunu, — si c'á ore ce ar' fi cu elu, si ce resplata ar' ascept'á in vieti'a vecinica, decumv'a ar' mori in pecatele s'ale?

Atare cercare si ispitire a conscientiei facuta cu t'ota umilinti'a si fora crutiare, a buna s'ema va nasce in sufletulu omului s'entiulu int'orcerei.

Fac'indu pecatosulu unu atare inceputu alu penitentiei, si recunosc'indu reutatea vietiei s'ale: are c'á in sufletulu seu se escite dorinti'a statornica, — de a se imec'á cu Domnedieu, si vointia tare de a-si parasí calea reutatei, si a se indrept'á, — pentru-c'á celu ce nu doresce din 'anima impecare cu Domnedieu, si nu are vointia resoluta de a-se indrept'á: cu adeveratu c'á neci odata nu se va indrept'á.

Nu e destulu inse Credintiosiloru! c'á cinev'a numai se d'ica: eu vreu se me indreptu, — dorescu se parasescu pecatele si a me int'orce la Tatalu celu cerescu, — ci e de lipsa c'á voíinti'a s'a se-o arete si comprobedie in fapte; adeca se paras'esca t'ote c'áile se se lapede de t'ote midilotele ce ducu la pecate, — se incungiure t'ote ocaseunile pericul'ose ale pecatuiei, — fia apoi ace'a c'átu de greu de implinitu, — causedie ace'a ori ce neplacere si amaratiune s'entiuriloru trupesci s'eu sufletesci. Pentru-c'á precum preafrumosu d'ice s. Parinte Ieronimu: „Morbosulu celu cu minte bucurosu primesce leacurile fia acele c'átu de amare, de'ora-ce dela acele sper'edia rec'ascigarea sanetatei. Ast'feliu e de lipsa c'á si celu pecatosu — cu morbu sufletescu —

se oserciedie penitenti'a fia acést'a câtu de amara, — pentru-cà ace'a redà sufletului sanetatea dorita.“¹⁾

Celu ce inse voiesce a face penitencia adeverala pre langa ispitirea conscientiei s'ale si pre langa dorinti'a statornica de întórcere trebuie se arete: infrângere si dorere a ânimei pentru peccatele facute.

Infrângerea acést'a a ânimei este o conditiune si o insusire de totu necessaria a penitentiei.

Infrângerea, dorerea ânimei se recere dela peccatosu, pentru-cà din ânima esu cugetele cele rele, patimele sufletului au fostu incepatoriulu peccatului. E cu cale si cu dreptate dara cá chiar' din ânima se ésa surparea si pedepsirea peccatului prin infrângere si dorere.

„Domnedieu a lasatu — dîce s. Chrysostomu — cá ce'a-ce a fostu pedeps'a si urmarea peccatului, ace'a se fia si léculu aceluia. Peccatulu a nascutu dorerea, si éراسi totu dorerea acést'a nascuta din peccatu impreunata cu infrângerea ânimei, mistuesce peccatulu.“

Si in ce stà infrângerea acést'a a ânimei? Acést'a stà Iub. Credintiosi! in dorerea interna a sufletului aretata intru condemnarea sincera a peccatului, nu numai pentru reutatea interna a aceluia, ci mai vêrtosu pentru ace'a cá prin aceluia am vatematu pre Domnedieu. Dorerea acést'a apoi are se fia impreunata cu propusulu firmu de a nu mai peccatui.

De atare infrângere a ânimei vorbesce Domnulu la Isai'a profetulu cându dîce: „Pentru peccatu puçinu l'am intristatu pre elu, ... s'a intristatu si a amblatu surpatu pre caile s'ale, caile lui le-am vediutu, si l'am tamaduitu pre elu si l'am mângaiatu pre elu si mângaiare adeverala i-am datu lui.“²⁾

Vofîmu dreptu ace'a Credintiosiloru! cá întórcerea nóstra se fia sincera si bineprimita Domnului, se implinimu cele ce dîce Profetulu Joilu cá se „rumpemu nu vestmentele nóstre, ci ânimele nóstre, si se ne întórcemu la Domnulu.“³⁾

„Dîci cu limb'a cá ai peccatuitu; dî si cu mintea, sêm-tiesce si cu ânim'a“ — ne dîce s. Chrysostomu. — Mergi

¹⁾ in Math. ²⁾ Isaia 57, 17—18. ³⁾ II. 13.

de câte ori vei voi la preotu, te acusa si marturisesce nedreptatarea t'a, — deca inse anim'a t'a nu va sênti, ce'a ce spune gur'a t'a, si de nu ai propusu de a restituí si repará ce'a ce ai stricatu, ce este întórcerea si penitenti'a t'a altu ceva decâtu mintiuna, fariseismu si faptele fora-de-lege?

Recerintiele, fructele penitentiei adeverate inse nu se gata numai cu infrângerea ânimei, ci precum trupulu a fostu organulu, instrumentulu sufletuluí intru facerea pecatelor: se recere cá pecatosulu in trupulu seu se sênta, cu organele trupulu se recunósca si se condemne reutatea peccatuluí. Adeca se se vinovatiésca pre sene senguru prin marturisirea fora-de-legiloru sale, precum dice si Psalmistulu „Marturisi-voiu asupr'a mea fora-de-legea mea, si tu — Dómne — ai lasatu nedreptatea peccatuluí meu.“

O atare marturisire a cerutu Mantuitoriulu dela cei 10 bubosi vindecati dicându-le „mergeti de ve aretati preotiloru,“ „tu adi cu mine vei fi in raiu“ a disu Isusu câtra talhariulu împreună cu densulu restignitu — inse numai dupa ce acel'a mai ântâiu a marturisu cá, „noi dupa dreptate cele vrednice luamu“

È dreptu Credintiosiloru! cá actulu marturisirii ni se pare unu lucru greu, — dar' acela este actulu celu mai frumosu manifestarea si contestarea cea mai minunata a penitentiei. Pentru-cá deca intru comiterea peccatelor am datu locu ambitiunei si trufiei, — aceste se nimicescu intru umilinti'a marturisirii.

Ce se marturisescu, nu am ce marturisi dícu unii crestini — eu nu sum peccatosu, — pentru ce se me marturisescu dícu altii, destulu deca in ânim'a mea recunosc reutatea peccatuluí meu, — si pentru ce se descoperu si altui'a.

O! ast'feliu a impetritu peccatulu si diavolulu sufletulu unor'a dintre crestinii tempuluí de adi, cá adeca cu intrebari asia netrebnice se-si acopere, se amutiésca vócea consciintiei, se liniscésca muscarea ânimei.

Nemene inse dintre voi se nu se insiele Iub. Credintiosi! pentru-cá deca nu te sênti a fire peccatosu. ce-ti e de lipsa cá se-ti puni acésta intrebare ori se te falesci cu

acea? séu déca nu esci peccatosu si nu ai ce se marturisesci, spune-mi pentru-ce si de unde se nascu unele atari întrebări scusatórie in sufletulu teu? ori dóra voiesci cá singuru se te insieli? e cu nepotintia pentru-cá chiar' acele întrebări te vedescu cá esci peccatosu.

Séu cine nu scie cá de vomu díce cá peccatu nu avemu, pre noi insine ne insielamu si adevverulu nu este intru noi.¹⁾ Toti suntemu peccatosi, toti avemu se ne marturisiru. Séu ce numesci Crestine! peccatu? dóra numai ace'a cá ai furatu, omoritu si ai facutu strêmbetate? dar' unde-ti este conscienti'a — întréba-o? óre nu ai fostu avaru, nu ai calcatu onórea si dragostea deaprópelui teu, cá-ci aceste in gehena te arunca, — óre nu ai vorbitu reu de vecinulu teu, nu ai vorbitu vorbe spurcate si necuvenintóse, nu ai fostu superbu, vicleanu si clevetitoriu, si ce e mai multu nu ai avutu pofte necurate, cá-ci acésta ucidere este, — ori nu te-ai maniatu fàra cauza, nu ai juratu strembu nu ai injuratu si blastematu, ori nu te-ai facutu in altu óresi carev'a chipu servu diavolului? Aceste tóte si alte asemenea loru suntu peccate si nedreptate contr'a lui Domnedieu, contra nóstr'a si deaprópelui.

Apoi déca e si dreptu, cá preotulu e omu asemenea tíe, daru totusi nu e asemenea. Pentrucá bine se ve insemnati Credintiosiloru cá preotulu in urmarea poterei data lui de susu in taina hirotonirei in scaunulu marturisiréi nu reprezenta pre sene insusi, ci pre judecatoriulu celu eternu. Elu in scaunulu marturisiréi eserciendu poterea data lui prin cuvintele Mantuitoriului „Luati Spiritulu s. caror'a ve-ti iertá peccatele se voru iertá loru, si caror'a le ve-ti tiené voru fi tienute,” intru numele lui Domnedieu asculta marturisiréa si inparte deslegare.

Se cuvine si e de lipsa dara crestiniloru cá se si marturisiru peccatele, — marturisiru totu-de-a-un'a si mai ântâiu acele peccate de care vi mai rusîne, càci apoi celelalte usioru le veti descoperí (Bonaventura in confes.) Marturisiru inse tóte peccatele vóstre, cá nu e destulu numai se dícteti cá am pe-

¹⁾ I. Ioanu I, 8.

catuitu, ci descopere cà ce si cum a-ti pecatuitu, pentru-cà e vorba de vindecarea sufletului teu. Cum va lecuí inse doctorulu morbulu teu, de nu vei fi descoperitu lui cauzele morbului, asia e si cu întórcerea, cu marturisirea.

Aduceti-ve aminte Crestiniloru totu-de-a-un'a de cuven-tele Profetului carele díce: „Intórceti-ve de tóte fora-de-legile vóstre, si fora-de-legea nu vi se va socoti intru perire.“

Ací e tempulu supremu Credintiosiloru! cá cu penit-entia adevărata se ve întórceti la Domnedieulu vostru. Se íee fia-care la ânim'a s'a cuvenetele Profetului cá „celu fora-de-lege se se abata din càile s'ale, si celu fora-de-lege sva-turile s'ale si se se întórca la Domnulu cá Acel'a se va in-durá de elu.“¹⁾ Aminu.

● întrebare catra canonistii nostri.

Am crediutu si credu si pâna me va convinge cineva despre contrariulu, voiú crede cumcà foile basericesci suntu terenulu, unde au se se intâlnésca toti cei ce lucra in vii'a Domnului. Aici au se se discute tóte întrebările de interesu, practicu, aici se-si comunice specialistii parerile, expertii experientiele loru, cá acestea se nu remaie comori ascunse si se se ingrópe impreuna cu dânsii, ci se devina bunu comunu, din care se se impartasiésca si cei neinvetiati si neexpertii.

Am crediutu si credu mai departe, cà chiemarea foiloru besericesci este a colucrá cá in baserica se fie o unitate in tóta privinti'a pontru cá déca avemu ace'asi baserica, ace'asi confesiune si acel'asi ritu, trebue se avemu acele-si càrti si ace'a-si praxa, deore-ce numai atunci potemu progresá. La din contra déca nu vomu chiar' regresá a buna séma vomu stagná.

Nu voiú a enumerá multele diferentie, ce esista in tóte privintiele, le lasu acestea celoru chiemati, acàroru detoria este a le constată si dupa ace'a a lucrá la delaturarea loru. Eu me marginescu a constată numai atât'a — desí cu pa-

¹⁾ Isaia 55, 7.

rere de reu — cumcà nu tôte, câte se decídu in conciliele provinciãli, se punu in praxa si in sínódele diccesane, si de aici vinu, cà nu se implinesce dorinti'a nóstra cá se fie intréga provinci'a nóstra metropolitana unu trupu sí unu sufletu intru tôte.

Premitiendu acestea se vinu la întrebare.

Dreptulu canonicu catolicu: dîce:

Afinitatea*) este neamulu, care-lu contrage, cinev'a cu consangeniile acelei persóne, cu care a avutu împreunare trupésca iertata s'au neiertata. Asiadara afinitatea se nasce atátu din împreunare iertata in casatoria, câtu si din împreunare neiertata afara de casatoria, fíã ace'a ori cum. Afinitatea o contrage inse singura muierea cu consangeniile barbatului si singuru barbatulu cu consangeniile muierei, nu întrevine inse nici o afinitate între consangeniile amendoror'a dupa axioma: afinitatea nu produce afinitate. Se potu dara casatorí iertatu si validu: doi frati cu dóue sorori, séu unulu dintre ei cu mama sí alalta cu fic'a ei. Asemenea se potu casatorí tatalu si fíiulu cu mama si fic'a ei; fíiulu vitregu cu mam'a, fíic'a si sora mamei s'ale vitrege; fíica vitrega cu tata, fíiulu si fratele tatalui seu vitregu.

Façia cu acestea mi-au venitu înainte dóue casuri concrete in cari am fostu întrebatu de parere.

Celu de antâiu a fostu Alecsandru a luat in casatoria pre Mari'a. Ambii au fostu veduvi si din casatori'a prima au avutu Alecsandru unu fíiu si Mari'a o fíica. Dênsii au vofítu a-si casatorí fíi vitregi. Alu doilea: Pantilimonu a vofítu se íee in casatoria pe Firon'a. Sa constatatu inse prin

*) Affinitas est propinquitas, quam quis contrahit cum consanguineis illius personae, quacum copulam perfectam habuit sive licite hic illicite. Itaque affinitas oritur tam et copula licita in matrimonio, quam et concubitu illicito extra illud quomodo documque habitis. Contrahit autem affinitatem sola mulier cum vir consanguineis, et solus vir cum consanguineis mulieris; at nulla inter utriusque consanguineos affinitas inter edit juxta axioma: affinitas non parit affinitatem. Unde licite et valide contrahunt: duo fratres cum duabus sororibus vel eorum unas cum matre alter cum filia. Item pater et filius cum matre et filia; privignus cum norecrae matre filia et sorore; privigna cum victricis patre filio et fratre.

parochulu locului, cumcà ar' fi afinitate între ei, deore-ce fratele lui P. a avut împreunare cu sor'a Fironei din care a urmatu unu fiiu nelegiuitu.

Intrebatu si eu de parere am sustienutu, cumcà in ambe casurile nu este nici unu impedimentu nu esista afinitate pentru-cà affinitas non parit affinitatem.

Intrebu acum pre domnii canonisti ai nostri si-i rogu se ne lumineze spunendu-ne cà: am eu dreptu s'au contrarii miei si decumv'a au ei dreptu pre ce base?

Verus.

Laudati pre Domnulu.

La ceriu inaltiati ochii, fiintie moritóre! —
Si inimile vóstre spre ceriuri redicati!
Cu buze infocate, cu vorbe rogátóre,
Pre Domnulu celu din ceriuri cu totii laudati!

Cântati innuri sublime in cas'a lui cea santa,
Mirosulu de tâmàia redice-se spre ceriu,
Rogati-ve cà-ci rug'a inaltia si încânta,
Totu sufletulu ce cërca alu ceriului misteriu.

Priviti natur'a mândra si ceriulu plinu de stele,
Campi'a recorósa cu mândrele ei flori,
Priviti cum curge rîulu prin mândrele valcele,
Si cum de vîntu se pórtã prin aeru negrii nori.

Si totu ce ochiulu vostru strabate si cuprinde,
Si totu ce ve inaltia, si totu ce ve-a rapitu,
Si stelele pre ceriuri si florile plapânde,
Din mân'a celui vecinicu pre rëndu a resaritu.

Deci laude se 'naltie totu sufletulu din lume!
Si ceriulu si pamëntulu unindu-se in choru,
Se laudamu cu totii unu santu unu dulce nume
Pre Domnulu celu poternicu, alu lumei Creatoru.

ÉR' tu fiintia slaba portata de dorinti'a
De a fi in alta lume incinsu de straluciri,
O omule! adóra si lauda fiinti'a
Ce 'ti va dá coron'a sublimei fericiri!

G. SIMU.

D I V E R S E.

Apelu catra onoratulu publicu romanu. Societatea de lectura „Petru Maioru“ a junimei romane din Budapest'a, conscia despre adeverulu cuvintelor: „istori'a si limb'a suntu tesaurii cei mai pretiosi ai unui poporu, care voiesce a-si cunosce trecutul si a-si asigura viitorulu“, a luat inca in anul 1881 laudabilulu concludu, a retipari din scrierile neuitatului Petru Maioru „Istori'a pentru inceputulu Romanilor in Daci'a,“ acelu opu, despre care nemoritoriulu Eliade dice: „a fostu unu feliu de toiagu alui Moise, prin care despiciandu marea de intunerecu, ce tienea pre Romani, i facu se treca dincolo de Egipetulu miuciumiloru si se recunosca adeveratulu loru inceputu,“ acelu opu, despre care emeritulu boeriu moldovanu Iordachi de Malinescu dice: „dela esirea acestei istorie Romanulu a invetiatu a-si cunosce trupin'a sa, acesta istoria este, carea a datu lauda si marire si a urditu epoc'a natiunei romanesci, Autoriulu ei se vede intru adeveru a fi alesu de proni'a Ddieiesca spre scoterea natiunei sale din cumplitulu intunerecu“

Acesta dorintia a societatii nostre s'a realizatu in primaver'a anului 1883, candu „Istori'a pentru inceputulu Romanilor in Daci'a“ fu prezentata onoratului publicu romanu in editiune noua.

La modestele apeluri ale nostre si la colele de prenumeratiune esmise in tote partile locuite de Romani, ne-au respansu cu multu mai puçini decatu sperasemu, asia incatu astadi nu numai ca mai avemu unu numeru considerabilu din amentitulu opu, dar' stamu in faci'a unui deficitu de apröpe 300 fl.

Acesta impregiurare ne-a facutu se credemu, ca onoratulu publicu nu este pe deplinu informatu despre aparitiunea istoriei de Petru Maioru. — In considerarea acestor'a ne luamu voia a aduce la cunoscinti'a onoratului publicu romanu, ca societatea nostra dispune inca de preste o mia (1000) esemplarie din „Istori'a pentru inceputulu Romanilor in Dacia,“ parte legate, parte brosiurate. — Se pote comanda directu la societate in Budapest'a, strada Vatiului Nr. 13. Pretiulu unui esemplariu legatu 2 fl. 50 cr., er' brosiuratu 2 fl. v. a. — Acei pre ororati domni abonenti, cari din erore inca nu au primitu opulu suntu rogati a-lu reclama deadreptulu la comitetulu societatii, informandune totuodata, candu si cui au tramisu pretiulu de abonamentu, ca ast'feliu catu de curendu se potemu satisface justeloru asceptari ale respectiviloru Domni. — Nutrimu firm'a sperantia, ca onoratulu publicu ne va oferi — ca si pana aci — deosebitulu seu binevoitoriu spriginu.

Budapest'a in 25. Februaru 1885.

Pentru societate.

Sebastianu Olariu m. p.,
presiedinte.

T. Liviu Albini m. p.,
secretariu.

Proprietariu, Redactoru si Editoru: Niculae Fekete Negrutiu in Gherla.

Gherla Imprimari'a „Auror'a“ p. A. Todoranu 1885.